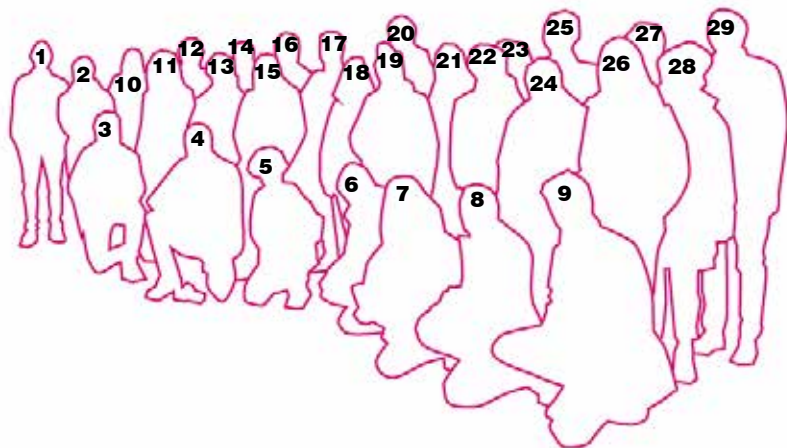

Stichting het Panorama
review **Moskou** 2018

← deelnemers

inhoud

nieuw dit jaar: de coproductie!

1. Darius, 2. Eva, 3. Ed, 4. Jeroen, 5. Vibeke, 6. Xiaoyu, 7. Anastasia, 8. Geerdien, 9. Martien, 10. Jonas, 11. Ine, 12. Wim W, 13. Renee, 14. Ulrike, 15. Marieke, 16. Annemarie, 17. Patrick, 18. Marjo, 19. Mintske, 20. Mark, 21. Karin, 22. Mathieu, 23. Judtih, 24. Marielle, 25. Wim K, 26. Esther, 27. Frank, 28. Anneke, 29. Herman.
niet op de foto: 30. Kim, 31. Marlies, 32. Sylvia.

Mark van der Bij	ALLIUM ALOM	7
Anneke Coops	ZWARTWIT	11
Anneke Coops en Judith van der Poel	VERHULLEND MOSKOU	23
Mathieu Derckx	MOSKOU REVIEW	29
Marlies van Diest	MOSKOU - DE FILM(S)	32
Karin van Essen	RUSSOFOBIE, VERWACHTING VS REALITEIT?!	35
Ed Joosting Bunk	MOCKBA	39
Sylvia Karres	ZONDER TITEL	59
Marieke Kraan	SPROOKJESACHTIG MOSKOU	69
Wim van Krieken	MOCKBA 2018	80
Geerdien Krijnen	WERKERS OPENBARE RUIMTE	87
Marielle Kok	TRETYAKOV GALLERY	93
Anastasia Demidova	TYPISCH RUSSISCH	98
Esther Kruit	CONTRAST EN TIJD	104
Annemarie Lodder	ZARYADYE PARK: EEN RUSSISCH SPROOKJE	112
Jeroen Marseille	HET VERANDERDE MOSKOU	116
Martien van Osch	ROMANTICI EN MEER	121
Judith van der Poel en Xiaoyu Xu	WALKABLE CITY	127
Renee Santema	DE RUSSISCHE ZIEL	141
Vibeke Scheffener	DE METAMORFOSES VAN DE TVERSKAYA ULITSA	144
Mintske Sijmsma	HET PALEIS DER SOVJETS	150
Wim Wljsman	VDNKH	162
Frank van der Zanden	MOSKOU EN MOSKOU MAAR MOSKOU EN MOSKOU	164

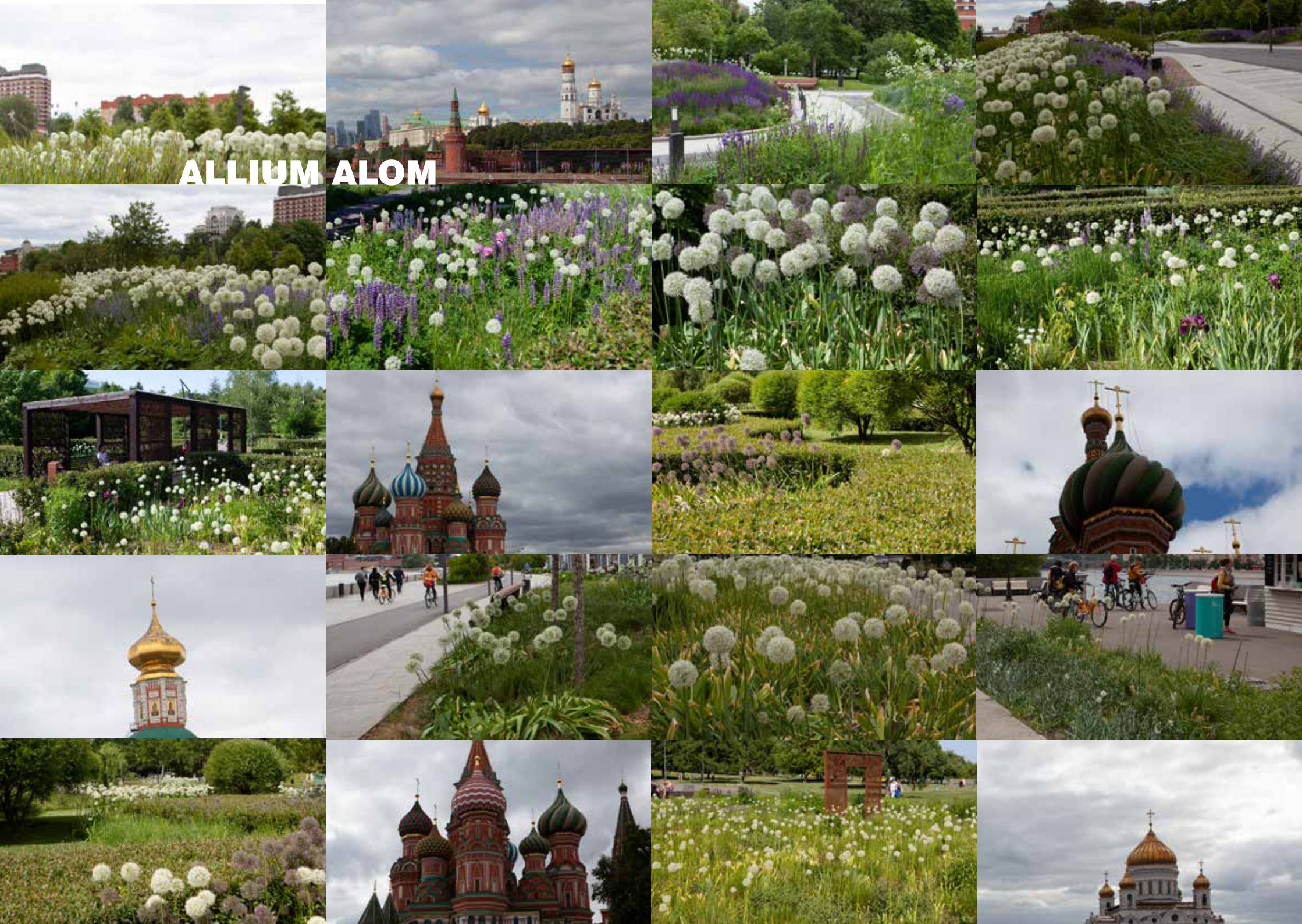
toegift

Allium alom

Mark van der Bij

ALLIUM ALOM

ZWART WIT

Anneke Coops

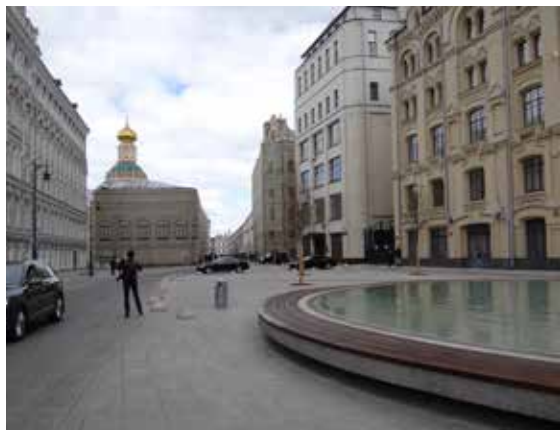

VERHULLEND MOSKOU

Anneke Coops en Judith van der Poel

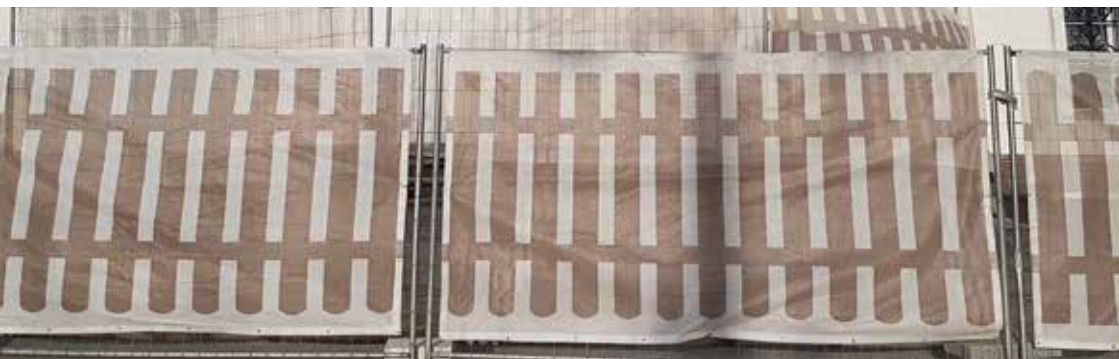
MOSKOU

MOSKOU

verhulpend

MOSKOU REVIEW

Mathieu Derckx

Het is natuurlijk onmogelijk om een stad van 12,5 miljoen mensen, laat staan een enorm land zo groot als een continent in 5 dagen te denken te leren kennen. Het bestaat niet; het is enkel proeven, horen en ruiken. Bovendien zijn mijn observaties gekleurd door een voortdurende input van westerse media over Rusland en Moskou. Ik twijfel aan wat ik gezien heb en wat niet; ik vind het verwarrend.

In elk geval vind ik wat ik gezien en ervaren heb van Moskou prachtig: een heerlijke ruim opgezette stad, eigentijds en welvarend en met een dynamisch stadsleven. Ook helemaal niet zo afwijkend van veel andere Europese steden. De stad heeft eveneens nieuw smaakvol heringerichte boulevards, pleinen, architectuur en parken van internationale state-of-the-art architecten. En net zoals overal herontwikkelingsprojecten van voormalige industriële gebieden tot bruisende culturele wijken, etc. Er is veel te zien.

Opvallend zijn de enorm brede straten; 10 baans autowegen dwars door de stad en die vaak vol staan met files. Geen brakke karren op de weg maar luxe up-to-date bolides, bereden voor zover te zien door de geblindeerde ramen door modieuze strak in het pak geklede automobilisten. Een auto bezitten is overduidelijk een statussymbool, in de file zitten neemt men op koop toe. Het blijft een raadsel waar deze auto's blijven als ze niet rijden. Het zijn nauwelijks parkeergarages te zien.

De auto neemt vrijwel alle openbare ruimte in beslag. Voetganger en fietser zijn tweederangs verkeersgebruikers over te steken, bruikers die genoeg moeten nemen wat nog overblijft. Frustrerend is het om een straat over te steken omdat het tergend lang duurt voordat de verkeerslichten je groen licht geven en je lange tijd voor in de ogen van de automobilist voor paal staat. Vanuit de wegen ziet de stad er kil en anoniem uit. De projecten, die we gezien hebben laten zien hoe het anders kan.

Dit alles staat in contrast met de drukke en dynamisch wereld van de metro met zijn prachtige stations, uitgebreid netwerk, ruime treinstellen en snelle verbindingen. De reizigers dragen geen maatpakken maar streetwear, het is gezellig druk en het voelt veilig. In de metro is ook te zien de grote verscheidenheid van etnische groepen, die de stad rijk is. Aangelegd voor de arbeiders in de Sovjettijd is het nu voor de Moskovieten, die geen auto kunnen permitteren het enige alternatief om vanuit de afgelegen buitenwijken de stad in te komen.

Meest opvallend vond ik de grote verscheidenheid aan parken elk met een eigen sfeer en karakter en bezoekers. Voor mij was het de bultige stadsbos (?) beplant met lindebomen en zevenblad als onderbegroeiing mijn favoriet.

binnenkort overal te zien!
MOSKOU - MOCKBA - MOSKOVA

de film

by Marlies van Diest

RUSSOFOBIE

Karin van Essen

MUSEUM OF COMMUNISM IS HERE!

MUSEUM OF
COMMUNISM

1ST FLOOR, NEXT TO CASINO
NA PŘÍKOPĚ 10, PRAGUE

verwachting vs realiteit?!

wat we dachten te zien

We worden allemaal beïnvloed door de russofobie van de Westerse media... De perceptie van Moskou/ Rusland is hierdoor vaak in vele opzichten negatief.

Niet alleen nu, met Poetin aan het roer, maar ook reeds ver daarvoor.

Nieuwsbeelden van Moskou ten tijde van de Sovjet periode staan op een ieders netvlies gegrift.

Beelden van de val van de Berlijnse Muur...

Rusland verkeerde in grote armoede en de Sovjet-Unie valt uiteen.

In plaats van de man met de wijnvlek op zijn hoofd, stond de vaak beschonken Jeltsin aan het roer.

Grauwe en grijze gebouwen, armoede en saaiheid, zwaarmoedige Russen in de rij voor eten in de supermarkt.

Het beeld wat veel mensen hebben van Moskou.

wat we zagen

Het Moskou waar wij in terecht kwamen had niks van dat alles.

We landden in een wereldstad. Een metropool met ruim 13 miljoen inwoners.

De Moskoviet is trots en met een goede reden (mijns inziens).

Moskou met haar brede avenues, groteske stadsparken, uitstekende restaurants en clubs, een financieel district en mega malls met de duurste modemerken. Het heeft prachtige gebouwen in verschillende bouwstijlen; art deco, art nouveau, (neo)classicistisch...

Het is alsof de stad met al haar inwoners een enorme inhaalslag heeft gemaakt.

Waar de normale man zich voortbeweegt middels het efficiënte ondergrondse metrostelsel, laten oligarchen zich transporteren met gepantserde en zwaarbeveiligde bolides. Moskou, de stad die verbaast en verrast.

Wellicht hebben wereldwijd miljoenen kijkers van het WK ook verwonderd gekeken naar de beelden vanuit Moskou en de enorme transformatie die deze metropool heeft doorgemaakt. De stad was helemaal niet grijs en grijs. Men zag lachende en feestende Russen arm in arm dansend in de straten met andere internationale voetbalfans. De Moskoviet was juist vriendelijk en gastvrij, nieuwsgierig naar alle bezoekers en dankbaar voor alle aandacht voor 'hun' stad. Zelfs na het verlies van het Russische elftal tijdens de kwartfinale...

Is het echt wat we gezien hebben?

En zou er, mede door de organisatie van het WK en de continue stroom toeristen een einde kunnen komen aan de russofobie van het westen?

Ik weet het niet. Wat ik wel weet is dat Moskou een prachtstad is en zeker het bezoeken waard!

The book cover features a detailed illustration of a man and a woman riding a large, shaggy dog through a dark, forested landscape. The man, wearing a brown coat and a red hat, is seated behind the woman, who is dressed in a light blue and white outfit. The dog is depicted in mid-stride, with its mouth open, showing its teeth. The background is filled with dark trees and some light-colored flowers on the right side. At the top, the title 'RUSSISCHE SPROOKJES' is written in a large, ornate, gold-colored font, with 'VOLKSTVERHALEN EN LEGENDEN' in a smaller, simpler font below it. The author's name, 'Ed Joosting Bunk', is printed in a plain white font below the title.

RUSSISCHE SPROOKJES
VOLKSTVERHALEN EN LEGENDEN

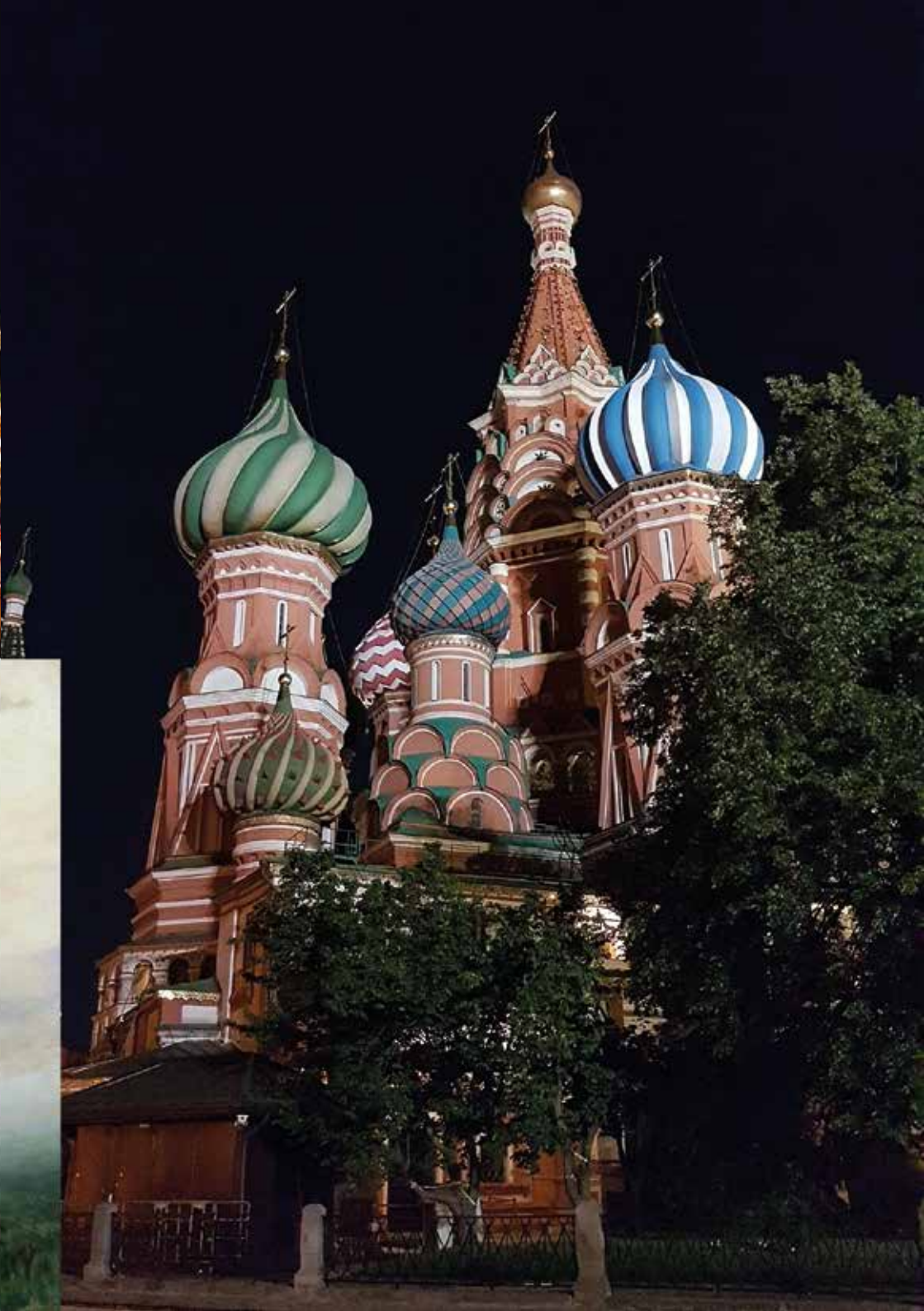
Ed Joosting Bunk

nw panorama

sprookjes als stadsthema

sprookje Ivan Tsarevich, held in vele legenden

sprookje van de lichtjes in vele legenden

sprookje van Strelka

sprookje Ivān jeroen, held in vele legenden

broekje Ivan Beluga, held in vele legenden

MADE

sprookje Ivan Groen in de stad

sprookje Ivan Rustan in vele geuren en kleuren

sprookje Ivan nieuwe projecten, in vele legenden

sprookje Ivan mythische Russische ridders

sprookje Ivan Archip Koeïndzji, schilder in vele legenden

sprookje Ivan Poetin en Trump in vele legenden

sprookje Ivan de Gaulle in 1 legende

ZONDER TITEL

Sylvia Karres

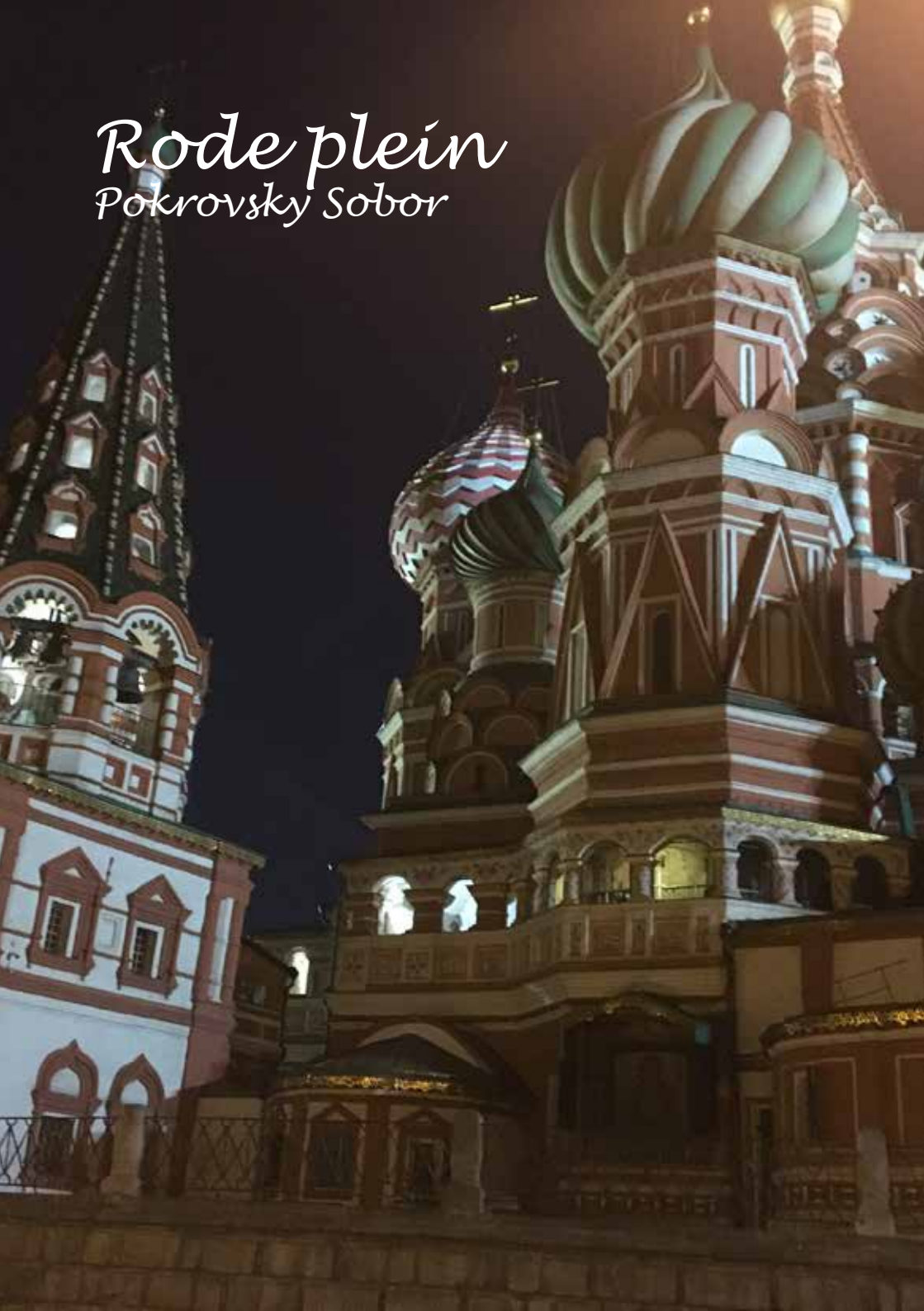
SPROOKJESACHTIG MOSKOU

Marieke Kraan

Schitterend Moskou

Rode plein
Pokrovsky Sobor

Gorky-park

METRO

“...Moskou wordt een hippe stad...”

TROUW door Janne Chaudron – juni 2017

In het Gorkipark zijn grote kussens neergelegd. © Hollandse Hoogte / Sputnik

De sloop van honderdduizenden Sovjetflats in Moskou, momenteel inzet van protesten, is onderdeel van een groter plan: de stad intiem en modern maken. Het moet de inwoners tevreden houden, maar zelf hebben ze geen inspraak.

Onder het Trioemfalnaja Plosjtsjad raast het verkeer door, zes rijen breed. Op het plein, gelegen in het hart van Moskou, is van die drukte niets te merken. Op de stijlvolle houten banken eten ouders met kinderen een ijsje en in het midden van het plein zijn grote houten schommels neergezet. Middelbare scholieren en studenten zwieren twee aan twee heen en weer. Op één van de schommels kijkt een meisje met een wit bloesje op haar telefoon terwijl ze nonchalant met een knie omhoog uitgezakt tegen de touwen hangt. Tot voor kort was dit plein een nietszeggende plek in de stad. Demonstranten verzamelden zich er af en toe om vervolgens een geplande route af te leggen. De komst

van de schommels en de comfortabele houten banken hebben deze ruimte omgetoverd tot een plek waar mensen bijpraten in de zon. Moskou moet intiem worden. Het lijkt een onmogelijke klus in een stad die gedomineerd wordt door brede boulevards en megalomane pleinen - een erfenis uit de Sovjetperiode -, maar het is wel het doel dat hoofdarchitect Sergej Koeznetsov zichzelf heeft gesteld. De transformatie van Trioemfalnaja Plosjtsjad is daar een voorbeeld van. Op verschillende andere plekken in de stad worden bomen geplant, banken geplaatst en fonteinne neergezet. Dit moet ervoor zorgen dat mensen zich comfortabel voelen. Plekken als het Gorkipark zijn tegenwoordig overal te vinden in Moskou. Oude industriële ruimtes worden omgebouwd tot hippe restaurants of ateliers voor kunstenaars. Pleinen worden gezellig gemaakt en langs de rivier de Moskva, tot een paar jaar geleden een no-go area, openen steeds vaker restaurants hun deuren.

Bezoeker in het Garage-museum, in het Gorkipark, waar moderne kunst te zien is. © Getty Images

“...De huidige burgemeester, Sergej Sobjanin, heeft de neiging om oude gebouwen af te breken en te vervangen door nieuwe, overal dezelfde soort flats. Onder leiding van Sobjanin zijn alle trottoirs verbreed en de karakteristieke Sovjetkiosken met bulldozers afgebroken. Zijn nieuwste plan, de sloop van honderdduizenden oude Sovjetflats (zo'n 10 procent van de huizenmarkt), roept heel veel verzet op bij de Moskovieten. Zo'n beetje wekelijks wordt er gedemonstreerd. Dat heeft vooral te maken met onzekerheid. De bewoners van de flats, zo'n 1,6 miljoen, weten nog steeds niet hoe ze worden gecompenseerd. Dat is niet te verkroppen want hun huis is vaak hun enige bezit.

Protest tegen de afbraak van oude sovjetflats. © AP

De sloopplannen zeggen volgens Asse veel over de instelling van de gemeente. “Er wordt niet gecommuniceerd met mensen. Ze worden niet ingelicht en naar hun mening wordt niet gevraagd.” Veel Moskovieten hebben daar volgens de architect schoon genoeg van.

Cultureel erfgoed

Het inperken van de vrijheden is een landelijke trend. Net zoals de verheerlijking van het verleden. Ook dat zie je terug in het Moskouse straatbeeld. Het is alsof het stadsbestuur de Sovjet-Unie in een nieuw, hip jasje heeft gegoten. En als het om dat verleden gaat en de verering daarvan, is alles ineens mogelijk. Want in dat geval is het behoud van cultureel erfgoed wél geoorloofd. Voor de jonge generatie, die deze periode nooit bewust heeft meegemaakt, staat de Sovjet-Unie gelijk aan nostalgie.

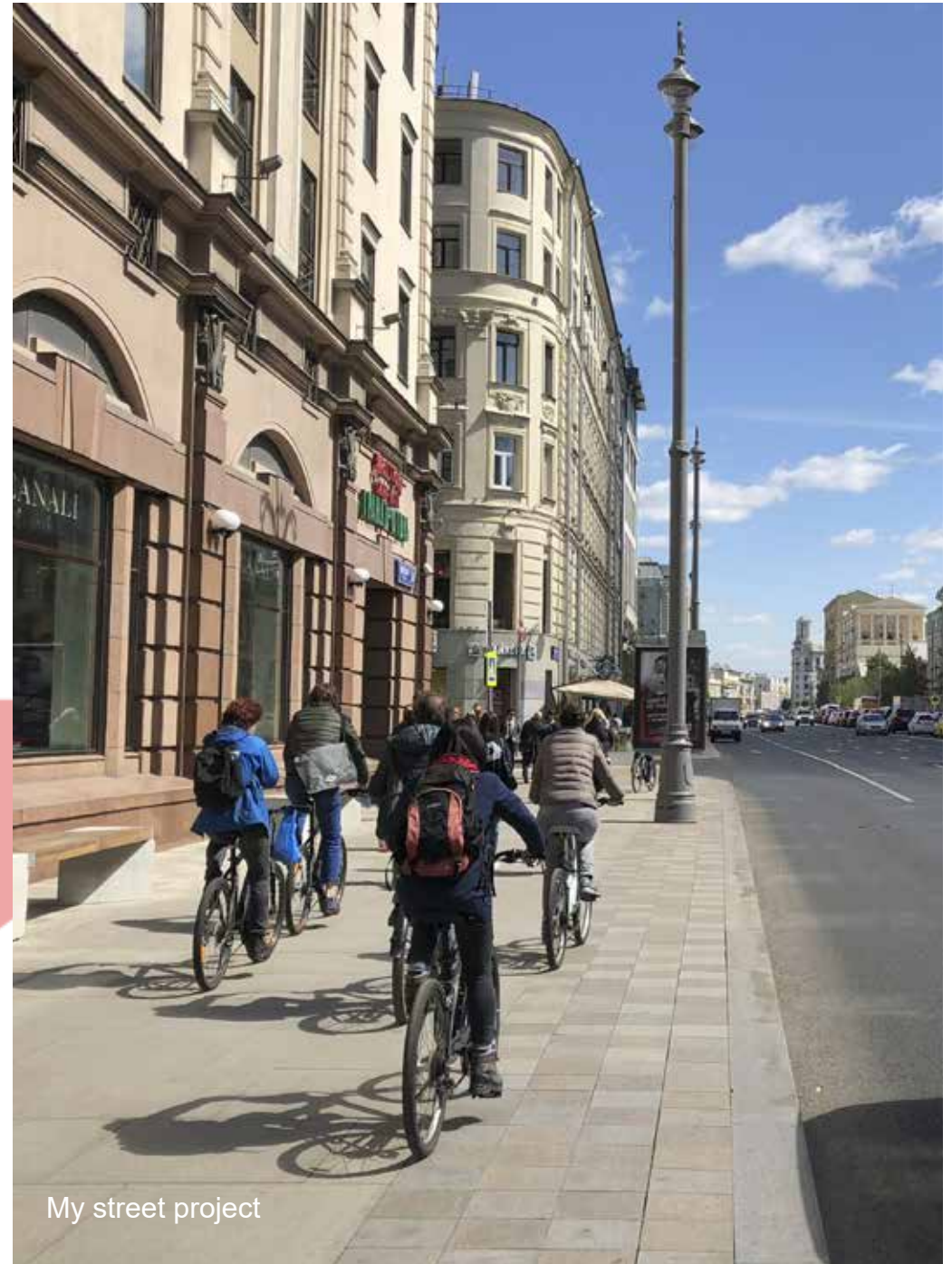
Dat is goed zichtbaar in het park van de VDNCh - de Tentoonstelling van Prestaties van Successen van de Volkseconomie. Dit enorme complex - 235 hectare - is gevestigd in het noorden van de stad en werd gebruikt bij de opening, in 1939, om de Sovjetlandbouw te etaleren. De grote boog met daarop een koperen beeld van een boer en boerin met stro in de handen, herinnert daar vandaag de dag nog aan. Onder de voormalige Sovjetleider Chroesjtsjov werd het park vooral gebruikt om de technologische innovaties tentoon te stellen. Na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie werd het geprivatiseerd en waren het voornamelijk maffiagroepen die de competitie met elkaar aangingen door zeggenschap te krijgen over de verschillende tentoonstellingscomplexen in het park. Inmiddels heeft de gemeente het park weer gedeeltelijk opgekocht en is het begonnen met een grote renovatie. Asse: “Dat vereren van het verleden is een belangrijk aspect van de propagandamachine van de overheid. De Sovjet-Unie wordt ineens neergezet als een gelukkige tijd. Alsof er onder Stalin nooit vreselijke dingen zijn gebeurd. Voor de jonge generatie, die deze periode nooit bewust heeft meegemaakt, staat de Sovjet-Unie gelijk aan nostalgie. Het is inderdaad overal zichtbaar in de stad. Lenin is tegenwoordig zelfs te koop in een kristallen doos. Het verleden is hier springlevend en het woord toekomst kent dit land niet.”

MOCKBA 2018

Wim van Krieken

Moskou heeft mij erg verrast, het een stad vol verrassingen en bijzondere plekken. Een stad in ontwikkeling, een stad waar vrijwel geen traditie op gebied van openbare ruimte was maar wat ze met hulp hard aan het inhalen zijn. Het communisme was moeilijk te vinden behalve in de gaarkeuken van het glimmende winkelcentrum. De stad is hard op weg om Parijs te evenaren en zeer de moeite waard om te bezoeken.

Ik heb erg genoten van onze excursie, het fietsen over de stoep ging zelfs normaal voelen. Ik was onder de indruk wat een stad in zulke korte termijn kan presteren en dat het ook heel anders kan dan hoe bij ons projecten georganiseerd worden.

My street project

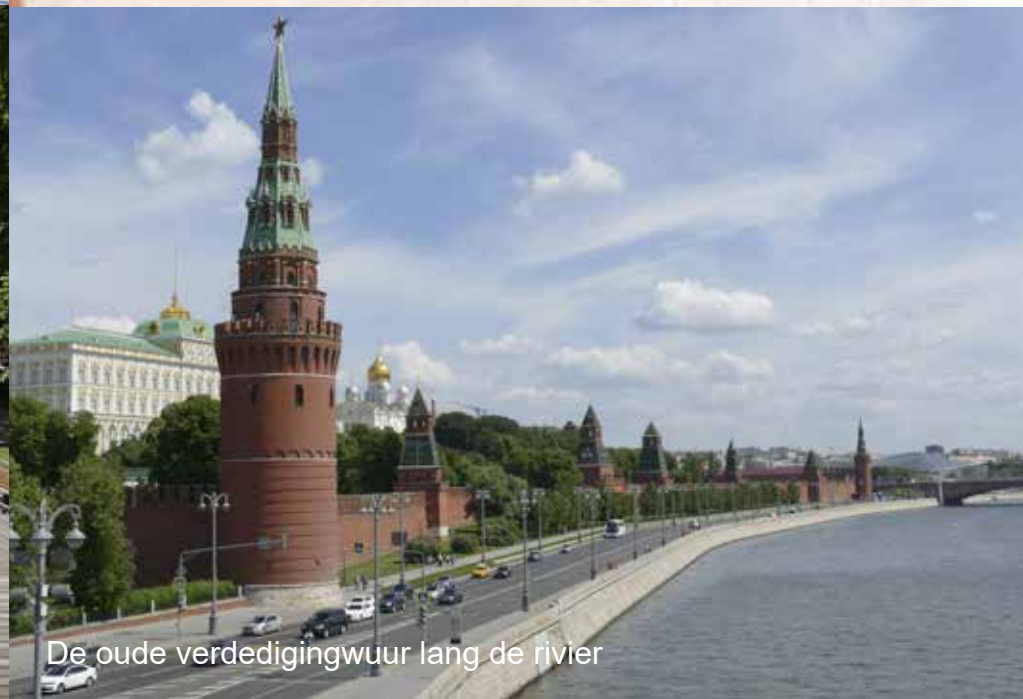
Het prachtige balkon van Zaryadye Park

Wisseling van de wacht bij het Rode Plein

Openluchtbioskoop in Gorky Park

De oude verdedigingmuur lang de rivier

Feestverlichting in de zijstraten van het Rode Plein

Sport in het Tsaritsynov park

Uitzicht richting Rode Plein

Het prachtig vormgegeven Zil Park

WERKERS OPENBARE RUIJTE

Geerdien Krijnen

Werkers openbare ruimte Moskou 1

aanleg

aanplant

aanplant

onderhoud

Werkers openbare ruimte Moskou 2

onderhoud

onderhoud

verkoop

overig

Tretyakov Gallery

Mariëlle Kok

Het "rijksmuseum" van Rusland is de Tretyakov Gallery, met een overweldigende collectie van Russische impressionisten als Martiros Sarian, Igor Grabar, Konstantin Korovin en Nikolai Sapunov.

Hier hangen topstukken, die voor de repressie van Stalin in Europa te zien waren, daarna voor lange tijd niet meer. Deze schilderijen zijn gebaseerd en geïnspireerd op het impressionisme.

Schilders, getekend door de geschiedenis, verwerkten Europese invloeden en continentale reizen tot een eigen Russische stijl. Ze stralen de Russische ziel uit en een verlangen naar melancholie.

Nicolay Krimov, Aankondiging van de lente

Typisch Russisch

Anastasia Demidova

Characters from soviet cartoons, recognized as national icons. Чебурашка (Cheburashka), Винни-Пух (Vinni Pukh/Winnie the Pooh), Ну, погоди! (Well, Just You Wait!), Малыш и Карлсон, который живёт на крыше (Karlssoon on the Roof)

98

This board was at the entrance of the Design Center ARTPLAY.

Translation:

This territory has conditioned access. The administration has the right to deny entrance to individuals:
-with dirty clothes
-who beg
-who are sharing advertisement/informational content
-who are in a state of alcohol and/or drug influence

The security has the right to deny entrance without any further explanation.

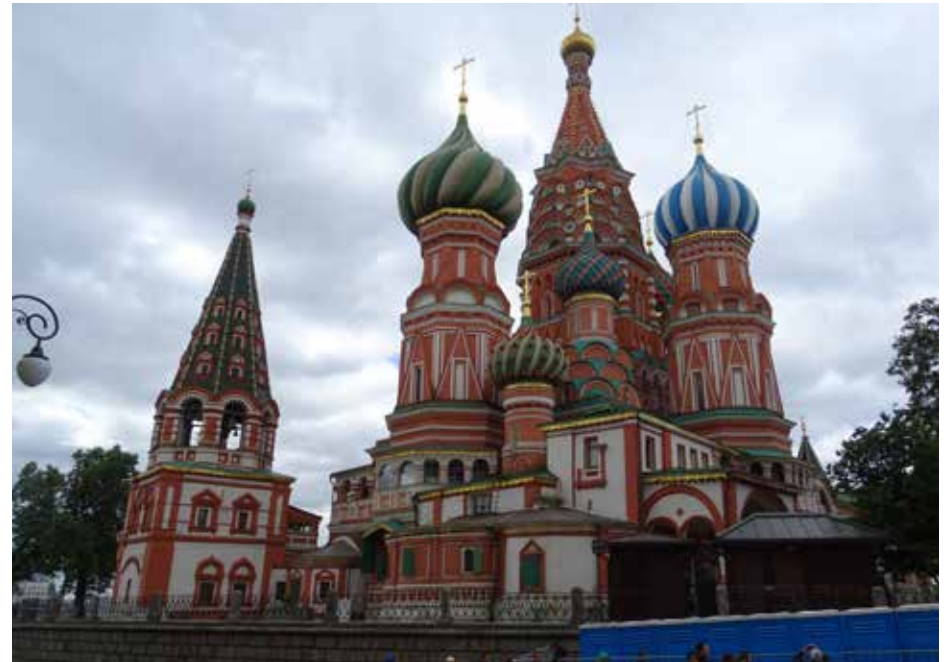
Жигули (Zhiguli). Soviet-Russian car brand manufactured by АвтоВАЗ (1970—2014).

99

Юрий Никулин (Yuri Nikulin) 1921-1997

Besides noticeable soldier, was a great actor, outstanding comedian, beloved clown, director of the Moscow Circus for almost 3 decades, awarded with several art and military honorary titles.

Собор Василия Блаженного (Saint Basil's Cathedral). One of the most popular russian landmarks, was almost demolished by Stalin around 1930-40 because it wasn't fitting his urban expansion plan.

For russian VIP who like to be noticed.

Берёза (birch) is the russian sacred tree. Dominant in the landscape. Venerated in literature. Appreciated by it's juice.

Contrast en Tijd

WAAROVER ZAL IK VERTELLEN

Waarover zal ik vertellen
over gouden koepels, raketten en kastelen
of zal ik van de tijd vertellen

Waarover zal ik vertellen over mooie banken
blinkend aluminium in de zon en blauwe lucht
of zal ik over het contrast vertellen

Over parken over de rivier en historie
of zal ik vertellen over onrust

Over vele vreemde dingen
over de gewone
of zal ik vertellen over de mensen

Over bloemen over water
over mooie dingen of wat droevig is
of zal ik vertellen over de ziel

Over zomer en winter
over rennen en stilstaan
over ontwerpers klagend over hun strijd
over de ouderdom over de jeugd
of zal ik over de toekoms vertellen

Esther Kruit

(vrije bewerking van een gedicht van Jan Hanlo)

ZARYADYE PARK: EEN RUSSISCH SPROOKJE

Annemarie Lodder

Er was eens een groot gebouw, nu is er een park.

Dat een gebouw plaats maakt voor een park is heel bijzonder. Tot 2006 stond in Zaryadye het grootste hotel van Europa, met meer dan drieduizend kamers, te zien op de linkerfoto uit 1974. Nog verder daarvoor was het een Joodse wijk, die na de Russische revolutie in 1917 met de grond gelijk werd gemaakt. Diverse plannen voor bebouwing van de plek naast het Kremlin passeerden de revue, maar haalden de uitvoering niet. Dat het park is gerealiseerd op een plek zo in het centrum van de macht van een uitgestrekt rijk, waar de grondprijzen zo'n beetje de hoogste van het land zijn, maakt het extra bijzonder. Zonder bemoeienis van machtige heren had dit er niet kunnen komen. In en onder het park zijn wel diverse gebouwen die het microklimaat in het park beïnvloeden, zodat het korte zomerseizoen een beetje gerekt kan worden.

Het centrale idee achter het park is dat stedelijkheid ruimte maakt voor natuur. Dit is ongebruikelijk voor Russische begrippen, natuur is juist iets wat buiten de stad plaats vindt. In de woorden van één van de ontwerpers van het park: 'The central principle of the design, which Charles Renfro described as "urbanity gives up to nature," was an unusual one for Russia. "When you look at landscape in Russian fairy tales and literature, you see that nature is outside of the city and something 'other,' " said Mary Margaret Jones, a senior principal at Hargreaves Associates.' In het park zijn vier grote Russische landschappen verbeeld en aanwezig: de steppe, de toendra, de bossen en de moerassen. Het park is zeker een plek om te dromen en verlangen naar weidse landschappen en eindeloze bossen, te genieten van spectaculaire uitzichten en je vrij te bewegen.

De excursie naar Moskou was voor mij de eerste kennismaking met Rusland. Daarvoor had ik wel Russische schrijvers gelezen. Sommigen maakten een onvergetelijke indruk mede vanwege hun beschrijvingen van de eindeloze landschappen en natuur. Precies de gevoelens die de ontwerpers van het park lijken te willen oproepen met de vier landschappen en de panorama's in het park. Geïnspireerd door wat het park wil oproepen, heb ik een aantal citaten geselecteerd van Russische schrijvers met het landschap en de natuur in de hoofdrol.

'De rotsen verhieven zich loodrecht boven de Ros. Wij mochten er beslist niet naar toe. Maar zo nu en dan kropen we naar de rand van de rotspunt en keken naar beneden. Ver onder ons stroomde het doorzichtige water van de duizelingwekkende Ros voorbij. Onder de waterspiegel zag je slanke vissen met sidderende bewegingen langzaam stroomopwaarts zwemmen.

Op de andere oever verrezen langs de hellingen de bossen van het domein van gravin Branitski. De zon speelde het niet klaar door het dichte loof heen te dringen. Heel soms sneed er een eenzame zonnestraal schuin door de dichte bladertooi en ontsluitte voor onze ogen de overstelpend machtige begroeiing. Als flitsende stofjes fladderden vogeltjes in deze lichtstraal op. Tsjilpend zaten zij elkaar achterna en doken dan weer onder in de groene zee van bladeren.' Konstantin Paustovski, 'Verre jaren, herinneringen aan het tsaristische Rusland.

'Op een dag trokken we met een heel stel jongens onder leiding van Volodja Roemjantsev en uitgerust met een kompas het bos in. Wij zagen peilloze kloven die tot aan de rand toe dichtgegroeid waren met braamstruiken en hop. Op de bodem ervan murmelde water maar tot zover kon je onmogelijk komen. Midden in de bossen ontdekten we een onbekend riviertje met glashelder water. Vanaf de steile oevers zagen we hele scholen visbroedsel langs de bodem wemelen.(...) Kraanvogels krijsten, wiewalwalen floten, haviken zweefden rond. Wolken dreven als schuiten met blauwe bodem over. Wij keken jaloers naar hen: van boven was deze raadselachtige bosstreek makkelijk te overzien. Spechten klopten ijverig op droge boomstammen en af en toe kregen we een dennenappel op ons hoofd.' Konstantin Paustovski, 'Verre jaren, herinneringen aan het tsaristische Rusland.

Het mastbos,
schilderij van Ivan Sjiskinn, 1898

'Ik had lang geleden al geleerd de benijdenswaardige haast te waarderen waarmee de armzalige noordelijke natuur haar simpele rijkdom probeerde te delen met de even armzalige mens door zo vlug mogelijk in allerlei bloemen uit te barsten. Binnen een week stond alles om het hardst te bloeien, en een maand na het begin van de zomer zagen de bergen in de stralen van de nauwelijks ondergaande zon rood van de rijsbessen en donkerblauw van de bosbessen. Aan de lage struiken – je kon er zo met je hand bij – rijpten de volle, sappige gele lijsterbessen. De honingrijke berggroos met zijn roze bloemblaadjes was de enige bloem hier die ook rook als een bloem; alle

andere bloemen roken naar vocht, naar moeras, en dat was in harmonie met het lenteswijgen van de vogels, met het zwijgen van het lariksbos waar de takken langzaam hun groene naalden weer aantrokken. De roos behield zijn vruchten tot het begon te vriezen en stak ons vanonder de sneeuw zijn gerimpelde vlezige bottels toe, onder de ruwe violetkleurige schil ging zoet, donkergeel vruchtvlees schuil. Ik kende de blijheid van de wilgen die in de lente keer op keer van kleur veranderden, eerst donkerroze, dan oranje, dan bleekgroen alsof ze met gekleurd zeemleer overtrokken waren. De lariksen strekten hun dunne vingers met de groene nagels uit; de overal aanwezige welig groeiende basterdwederik bedekte de plekken waar bosbranden hadden gewoed. Dat was allemaal schitterend, vertrouwenwekkend, luidruchtig en haastig, maar dat was allemaal 's zomers wanneer het dolle groene gras zich mengde met de glazuren glans van de bemoste rotsen, die schitterenden in de zon en ineens niet grijs of bruin meer bleken maar groen.' Varlam Sjalamov, Berichten uit Kolyma.

'De bewoners stonden op, maakten het ontbijt klaar. En ineens werden ze een vreemde stilte gewaar die rond hun isba heerste. Geen gekraak van stappen in de sneeuw, geen gefluit van de wind over de nok van het dak, geen geblaf van honden. Niets. Een wollige, ondoorzichtige, absolute stilte. Die geluidloosheid buitenshuis liet alle huishoudelijke geluiden, die gewoonlijk onopgemerkt bleven, nu tot ons doordringen. Je hoorde het zingen van de waterketel op de kachel, het iele, regelmatige gesuis van een gloeilamp. Mijn tante en ik luisterden naar de onpeilbare diepte van die stilte. We keken naar de klok met gewichten. Normaal gesproken zou het al dag moeten zijn. Met ons voorhoofd tegen de ruit tuurden we in het donker. Het raam was volledig dichtgesneeuwd. Toen renden we naar de voordeur, en al met een vermoeden van het ongelooflijke, dat zich bijna iedere winter herhaalde, deden we de deur open...

Een muur van sneeuw verhief zich voor onze isba. Het hele dorp was ondergesneeuwd. Met een woeste vreugdekreet pakte ik een schop: niet naar school! Geen huiswerk! Een dag van gelukkige chaos lag voor ons.' Andreï Makine, Een Siberische lente.

Bronnen

Moskou, Juri Blaneko, Planeta Verlag, Moskou, 1974.

The New York Times 10/8/2018

Konstantin Paustovski, 'Verre jaren, herinneringen aan het tsaristische Rusland, uitgave 1970

Varlam Sjalamov, Berichten uit Kolyma, verhaal 'Een makkie' uit 1957, uitgave 2005.

Andreï Makine, Een Siberische lente, 1994

Het veranderde Moskou

Jeroen Marseille

Igor schrikt wakker van de wekker. Het is 06:10 en hij moet er snel uit om op tijd in de metro naar de stad te zitten. Zijn uniform hangt gestreken klaar aan de haak, de pet ligt op de stoel. Zo'n pet had z'n vader ook. Igor huivert als hij zijn kleren aanschiet, poetst zijn schoenen en neemt achter de kleine ontbijttafel zijn ontbijt. Een glas thee en twee boterhammen. Voordat hij de deur uitloopt controleert hij zijn spiegelbeeld nog even goed in de gang. Dan loopt hij de acht trappen af van zijn flatgebouw, zijn bruine tas in de hand. Vanuit de metro ziet hij zo'n twintig minuten de eindeloze woonwijken voorbijschieten voordat hij ondergronds verdwijnt in het tunnelsysteem onder de stad. De metro wordt steeds voller en als ze bij Ploschad Revolutsii aankomen loopt hij met een enorme stroom forenzen, dagjesmensen en toeristen naar buiten. Zijn dag is begonnen.

Toen Igor klein was mocht hij soms met zijn vader mee de stad in. Hij keek dan zijn ogen uit. De straten zijn nog steeds zo schoon, maar in zijn herinnering had de stad toen veel minder kleur. Sterker nog, zijn herinneringen zijn zwart-wit, net als de televisiebeelden van toen. En misschien was alles toen ook wel zwart-wit. Zijn vader deed gewoon wat het systeem hem opdroeg, zijn moeder deed gewoon wat zijn vader hem opdroeg. Hij ook trouwens.

Eén van de zaken die hem het meest is bijgebleven zijn de momenten waarop hij gevulde winkels zag. In zijn wijk was het heel normaal lang in een rij te staan. Ook allemaal zwart-wit, die herinneringen. En moet je nu kijken: neon-reclames, volle winkels, buitenlandse automerken en overal vlaggen en vrolijkheid.

En toeristen. Als hij vroeger met zijn vader over het Rode Plein liep was het stil. Mensen hadden ontzag voor de rode muren, voor de gouden koepels en de soldaten bij de poorten. Hij beseftte zich toen al heel goed dat hier het hart van Rusland klopte, en dat de leiders van het systeem hun plannen achter die muren maakten. Hij beseft zich dat nu nog. De president bestuurt het moederland als een tsaar maar Igor voelt zich daar goed bij. Hij is niks anders gewend en het zou zijn vader trots hebben gemaakt hem nu zo te zien.

Terwijl hij over de trottoirs naar zijn post loopt probeert hij niet te slalommen om de groepen toeristen heen. Hij vindt dat die maar om hem heen moeten, hij is tenslotte een ambtsdrager en ambtsdragers verdienen het respect van het volk. Net nog, een groepje Nederlanders. Ze staan selfies te maken met hun mobiele telefoons en kijken amper om zich heen. Voor hen is de wereld altijd gekleurd, het zwart-witte deel kennen ze niet of nauwelijks. Dit groepje stond zelfs foto's te maken van de straat, van afvalbakken en stoepranden in plaats van de gebouwen om hen heen. Nou ja, zo lang ze zich gedragen...

Hij loopt het Zaryadyepark in. De toeristen die hij ziet realiseren zich niet wat zich op deze plek allemaal heeft afgespeeld. De oudste handelsnederzetting buiten de Kremlinmuren, een versterkt fort, verpauperde woonwijk, textiel fabrieken, joodse wijk en een hotel. Alles in de loop der eeuwen steeds opnieuw verwoest door branden, rovers en tsaren. Hij weet het natuurlijk wel, hij heeft veel gelezen over de geschiedenis van zijn volk, van zijn stad. En nu is er een park gebouwd. De president heeft het zelf geopend, en Igor kan wel begrijpen dat het voor Moskou bijzonder is dat er voor het eerst in 50 jaar weer een nieuw park is gebouwd. Hij moet toegeven dat het nieuwe, fraaie uitzichten biedt op het Kremlin en de Kathedraal van de Voorbede van de Moeder Gods op de Greppel - of Basiliuskathedraal zoals de meeste mensen hem kennen. Hij moet ook zeggen dat het goed is dat de verschillende gebouwen, die in en onder het park zijn ingepast, in de winter zorgen voor bezoekers en daarmee het park levendig houden. Alle tierlantijnen hadden niet gehoeven, Igor houdt van rechte lijnen en simpele vormen.

Toen het park net open was liepen mensen zelfs van de paden af, zo het gras op. Hoewel hij belast is met toezicht houden in dit park, kon hij niet op alle plekken tegelijk zijn. De mensen weten zich tegenwoordig niet meer te gedragen. Het is maar goed dat door zijn toedoen overal hekjes zijn geplaatst. Dat zal al die vrijdenkende toeristen op de paden houden. Zo is het immers bedoeld.

Igor wandelt de brug op, de zon is inmiddels gaan schijnen. Op de brug, die half over de Moskva steekt, is het elke dag een drukte van belang. Hier is hij het meest te vinden. De brug gaat van niks naar nergens. Dat vindt hij wel vreemd want hem is ooit verteld wat het ding gekost heeft en voor dat geld zou hij wel een andere bestemming weten. Maar het uitzicht op het Kremlin aan de ene kant en de door Stalin gebouwde wolkenkrabber Kotelnicheskaya aan de andere kant is fantastisch. De brug is voor hem een doorkijk naar het verleden, aangeboden door de moderne tijd.

Ah, daar is die groep Nederlanders weer. Ze staan nu het brugdek met de banken te fotograferen, het uitzicht en een schip met schroot dat langsvaart. Toch wel aardig eigenlijk, dat ze nu wel echt rond lijken te kijken en niet alleen selfies maken om die direct naar hun vrienden te appen. Al had hij zo'n ding, het zou niet in zijn hoofd opkomen. Met een telefoon moet je bellen, en die van hem staat thuis. Al die moderne fratsen...

De Nederlanders posteren zich nu met elkaar in de knik tussen de twee bruggen en vragen een voorbijganger een foto te maken. Met een camera, dat dan weer wel. Nou ja, dat zal wel goed komen.

Voordat hij terugwandelt, het park in, geniet Igor nog even van de zon.

Die brengt warmte in zijn hoofd.

Tijd om de schaduw op te zoeken.

ROMANTICI EN MEER

Martien van Osch

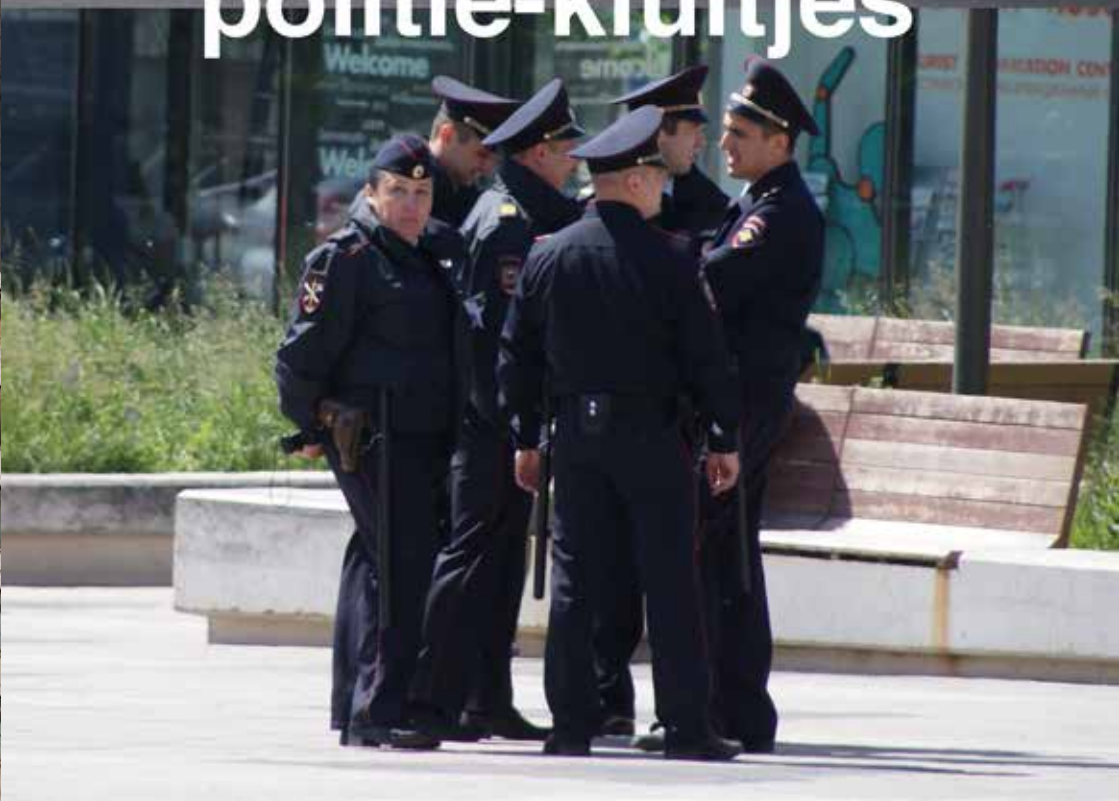
korenaren

bouwschermen

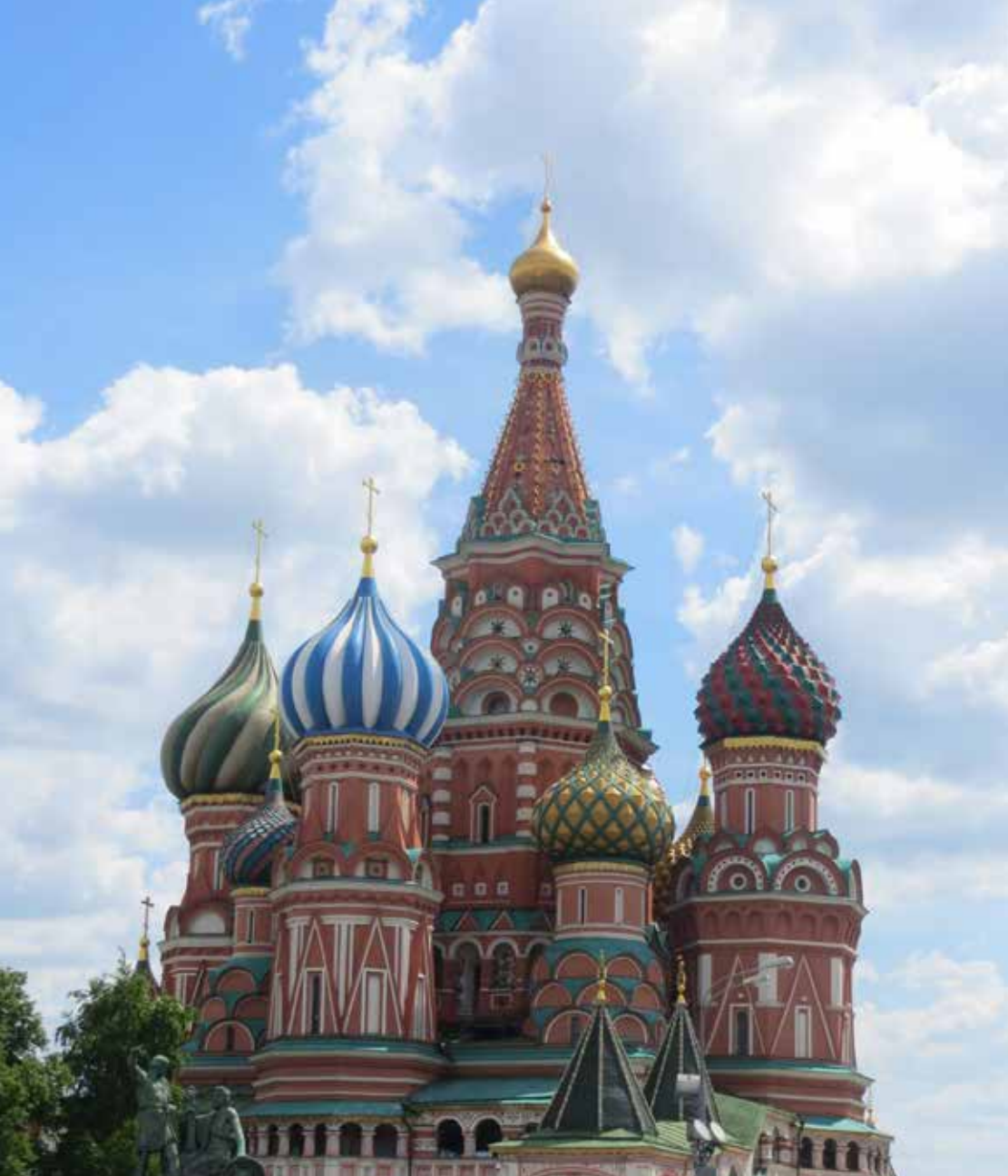

politie-kluitjes

MOSKOU WALKABLE CITY

Judith van der Poel en Xiaoyu Xu

Impression

The first impression of Moscow was quite surprising. In the minds of many travel-mates of this excursion, Moscow would be rather grey and solemn, filled with Soviet bombastic buildings. However this metropolitan is like any other big cities, it's also lively, brash, busy and trendy. It has its blend of European and Russian. It's much more colorful than the one in our prejudged minds.

SPACE DISTRIBUTION

Cars and cars

Probably it's difficult to imagine that just decades ago, the city was packed with cars, locked up in its traffic systems. Maybe one of the best pedestrian spaces were the metro stations underground. Those stations were designed as "palaces for the people", according to the ideas of Stalin, with decorative lamps and gorgeous decorations. Above the ground there were numerous monuments and plazas surrounded by even more cars.

FROM AN UNDERUTILIZED CITY STRUCTURE..

..TO A DISTINCTIVE, UNIQUE AND SMART CITY

City health check

Moscow is rich in cultural heritage and natural green spaces, but these assets have been placed at risk by exploding traffic and demolition and construction of recent decades. The first step to return the vivid city to its people, is to do a health check. In 2013, GEHL architect has made a survey to analyse the city spaces in Moscow to discover problems and potentials.

Before and after

In many public spaces, car parking has taken over all available spaces, pushing people to the edge or away from the spaces altogether. Outside of the Red Square area, you may have a lot of walking before getting anywhere very interesting, so you'll need to take the metro a lot.

Now walking around in the city is easier joyful.

'My street'

During the excursion a interesting lecture was given by Stelka Design Studio. A large urban renovation: My Street is undertaking. In 2017 My street improvement plans include 87 sites, including embankment, squares and boulevard. Many of the projects, like Zaryadye Park, Kremlin and the boulevard along the MoskvaRiver, looks impressive.

review **Moskou** 2018

City relic as green ribbon

One of the 'My street' projects get our attention. That is to use Bely Gorod fortification wall, now as city relic, as part of the green ribbons for the walkable city. To create walking and resting space for people. During the excursion, we have visited one project on this ring: Khokhlovskaya.

Bely Gorod fortification wall

The name comes from the color of this defensive wall, which was erected in 1585 -1593 at the time of tsar Feodor I and Boris Godunov by architect Fyodor Kon'.

Bely Gorod had 28 towers and 11 gates, the names of some of which are still preserved in the names of squares, namely: Trehsvyatsky, Chertolsky (Prechistsensky), Arbatsky, Nikitsky, Tversky, Petrovsky, Sretensky, Myasnitsky, Pokrovsky, Yauzskiy, Vasilievsky. The walls were coggled, like the Kremlin walls, with loopholes that allowed keeping a continuous fire. During the reign of Catherine the Great and her grandson Alexander I the wall was demolished and replaced by a chain of boulevards, known as the Boulevard Ring.

Khokhlovskaya

The project was created last year by Strelka KB and French landscape architect Irene Djao Rakitine as part of the major My Street renovation program. The site is located on a busy part of the Boulevard Ring – a chain of boulevards encircling the historic center of Moscow – at the intersection with Pokrovka Street. For decades, up until the 90s, the square was just a parking lot.

In early 2000s, a shopping mall construction turned the site into a huge pit. However, work was halted in 2007 after a surprising archeological find – a segment of the 16th century Bely Gorod fortification wall that marked the border of medieval Moscow. A lack of funding led to abandonment of the site. The deserted construction pit had been an eyesore to Muscovites for more than a decade, collecting rainwater and garbage. It was also a major obstacle for pedestrians strolling down the Boulevard Ring.

The renovation project sought to create a public space that preserves the archeological find and gives it back to the city. As the Boulevard Ring is one of the longest walking routes in the city, it was important to remove the construction pit.

The walkable city

Moscow city is compact and its natural assets within walking distance, but getting anywhere on foot can be a struggle. Even for short distances, it's often easier to take the overcrowded metro.

The riverfront is another huge asset, but 93% of it is currently occupied by a congested highway, leaving only 7% for people whose path to the water is blocked by cars.

The City is waking up to the needs of its people, and has already turned Gorky Park into a thriving public space with sports facilities, cafés, gardens and outdoor tribunes. Every day thousands of people gather at this formerly derelict amusement park, proving that Moscow's citizens are interested and eager to spend time in public spaces.

Heritage squares have been cleared of parking too, ready for the next stage of making them into places for people. Here steps are already underway, creating more greenery and benches for people to sit on to enjoy a new perspective on their city.
www.gehlpeople.com

DE RUSSISCHE ZIEL

Renee Santema

De Russische ziel

Renée Santema

Een groot deel van het plezier in een andere stad in een ander land te zijn wordt, naast de mensen, de taal en het eten, bepaald door architectuur, bestrating, straatmeubilair, afmetingen, en beplanting.

Zo waren de afmetingen in Moskou overdonderend en gaven het gevoel echt in een andere wereld te zijn. Wat beplanting betreft: die was er relatief weinig, maar wat er was was hier en daar echt anders. Zoals de toepassing van diverse soorten meerstammige bomen, of de samenstelling van groenblijvende hagen en heesters, zoals op bijgaande foto's in het Gorky park.

Ook het nieuwe stadspark Zaryadye vond ik wat dat betreft uniek. Niet alleen door zijn locatie, met verrassende en wisselende uitzichten op de stad, ook de verharding en de beplanting gebaseerd op 4 typen Russisch landschap droeg bij aan de beleving van 'anders'. Ik vind dat belangrijk: ik ben tenslotte in Rusland, in Moskou, in een cultuur en klimaatzone die anders zijn dan in West Europa.

De ontwerpen voor de openbare ruimtes langs de Moskwa: Bolotnaya en Krimskaya, of die voor de vergroening van de brede straten vond ik daarom minder geslaagd. Hoe mooi ook qua detaillering en beplanting, ik vond ze in Moskou niet op hun plek: te West Europees. Ze vragen uiterste zorgvuldigheid bij de aanleg en daarna veel onderhoud, wat in Moskou niet de sterkste punten bleken te zijn. Bovendien is het klimaat dusdanig anders dat houten bankjes en de gekozen vaste planten-combinaties al snel het loodje leggen.

Het is geweldig dat Moskou de laatste jaren enorm investeert in de openbare ruimte en het openbaar groen. En fantastisch dat bureaus uit West-Europa en Amerika de kans krijgen om voor deze miljoenenstad ontwerpen te maken. De ontwikkelingen op dit gebied zijn nog vrij nieuw. Hoe Westers Moskou soms mag lijken, het is toch echt een stad met een totaal andere cultuur. De uitdaging voor de ontwerpers is om de vinger te krijgen achter die andere cultuur en goed te realiseren wat wel en wat niet werkt in deze stad.

Op zoek naar de Russische ziel in het ontwerp...!

1888

1920

Masterplan Stalin 1935
Tverskaya Ulitsa (rood) naar het Kremlin

De metamorfoses van de Tverskaya Ulitsa - Vibeke

De Tverskaya Ulitsa (straat) in Moskou zou je wat verkeersfunctie betreft, kunnen vergelijken met de Rotterdamse 'stadsas' Coolingsel of het Damrak-Rokin in Amsterdam. Naast het 'vergroenen' van stedelijke ruimtes probeert men het ruimtebeslag van het gemotoriseerde verkeer terug te dringen ten gunste van ruimte en verblijfsklimaat voor de voetganger. Zo ook in Moskou.

In Moskou vormt de Tverskaya straat vanouds de hoofdverbinding tussen de voormalige hoofdstad St Petersburg, via de stad Tsvetkovo met Moskou. Via deze straat reden de tsaren naar hun residence in het Kremlin in Moskou. Er was in die tijd niet veel verkeer in de ca 17m brede winkelstraat.

In de Sovjettijd (zie Masterplan van Stalin, waarvan lang niet alle nieuwe wegen zijn aangelegd) heeft een enorme metamorfose plaatsgevonden. De smalle Tverskaya straat is wel vele malen breder (tot ca 50m) en rechter gemaakt. De brede boulevards waren nodig voor de parades van tanks en troepen. Veel aristocratische paleizen, kerken en opvallende kleinere woningen zijn hiervoor afgebroken. Enkele grote gebouwen werden zelfs op rails gezet en verschoven.

Begin 20 e eeuw, in verschillende periodes, zijn er veel neoclassieke, modernistische, Stalinistische appartementen en enorme regeringskantoren aan deze straat gebouwd. De brede wegen waren niet druk; via de middenberm was het makkelijk oversteken en er stonden verkoelende lindebomen op de trottoirs.

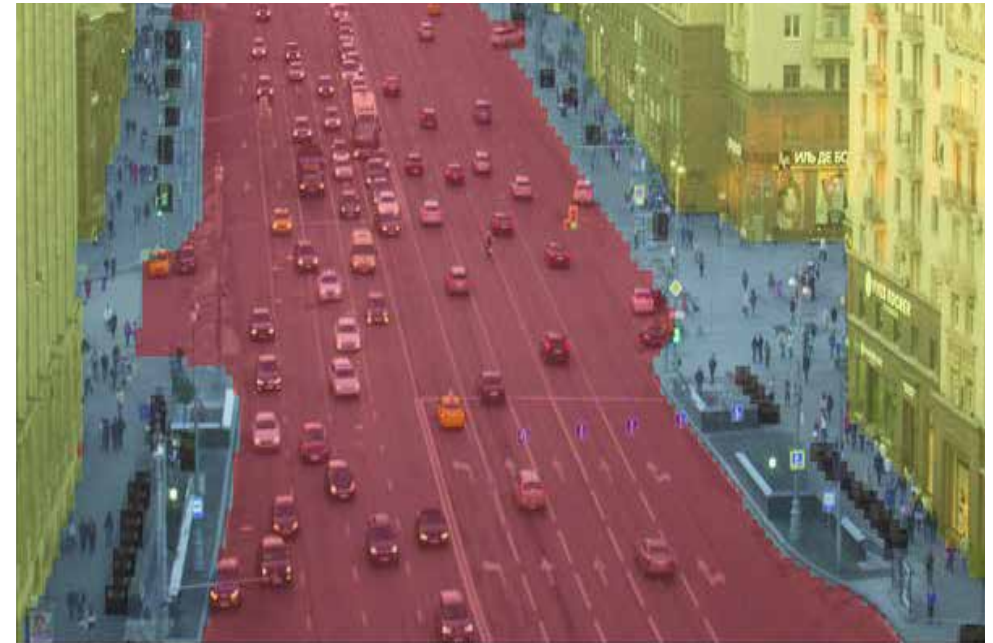
1950

Eind 20e eeuw werd er ook nog haaks geparkeerd.

In de jaren 60 tot slechts een paar jaar geleden was het een drukke levendige kleurrijke straat met reclame, kiosken en straatverkopers, wat nu verboden is.

Space for cars Space for pedestrians Space for bikes Green or deadspace Buildings

Afbeelding: the Arrogance of Space in Moscow

In 2016 onderzocht de Copenhagenize Design Company uit Kopenhagen het ruimtegebruik voor met name fietsers in verschillende wereldsteden. Dit resulteerde in bovenstaande kaart: "the Arrogance of Space in Moscow". In dit rapport worden twee oorzaken genoemd:

- Russian obsession with the automobile
- outdated transport engineering concept of the last century (de volle metro).

In 2013 werd de burgemeester Sergey Sobjanin herkozen. Hij wilde een moderne binnenstad en haalde inspiratie uit Europa. Het centrum had een facelift nodig. Het aantal rijbanen moest verminderden en de trottoirs breder. Strelka KB schreef een 'my street' renewal program voor de binnenstad, schreef een prijsvraag uit en coördineerde de uitvoering van het winnende ontwerp van West 8.

In 1990 waren de lindebomen nog gekapt om de weg voor het verkeer te kunnen verbreden. In 2017 komen er nieuwe grote lindebomen en straatmeubilair. Asphalt en betonsteen op de trottoirs wordt vervangen door bredere granieten trottoirs.

Het kleinere aantal rijbanen staat uiteraard nog steeds vol met auto's. Wij waagden ons op de fiets niet tussen al dat blik. Dus slalomden wij rustig op onze mountainbikes over de brede trottoirs tussen de voetgangers door. We weten niet hoe de Russen dit beleefden, ze zeiden niets en wij werden steeds behendig.

Veel meer mensen dan vroeger kunnen zich nu een auto veroorloven. Circa 3 tot 4 uur per dag staat de Moskoviet gemiddeld in de file. Ze luisteren naar de radio, kletsen via hun mobiel, drinken koffie, eten,

voetgangers hebben nu brede trottoirs; er zijn mooie ruime tunnels naar de overkant.

Herinrichting moet i.v.m. vorst en sneeuw tussen april en oktober.

Verhoogde plantvakken moeten strooizout in de boomspiegels voorkomen v .

De huurprijzen schieten omhoog; het is nu een nette chique straat geworden.

flirten met andere automobilisten, spelen mond harmonica, breien sokken en hebben een volledig geaccepteerd excuus om te laat te komen.

Het alternatief van de metro is niet voor iedereen aantrekkelijk. Het radiale systeem van de metro (wel iedere minuut een volgende metro) brengt met zich mee dat je vaak een omweg moet maken via het centrum. Bovendien puilt de metro in de spits uit (zonder airco en met doofmakende herrie).

Burgemeester Sergey Sobjanin geeft het goede voorbeeld... nou ja, hij fietst links op de weg.

Die cosmetische facelift met brede grijs granieten trottoirs en boomspiegels met grote lindebomen in veel straten in het centrum is een enorme kwaliteitsverbetering, maar wij Hollanders hebben toch het idee dat ze een bij ons geliefd vervoermiddel zijn vergeten. Hadden ze niet tegelijk bij de herinrichting wat fietspaden of stroken kunnen integreren?

Er is hoop. Zelfs de burgemeester wil fietsen. Men is begonnen met fietsstroken groen te verven.

Hiernaast wat gerealiseerde voorbeelden met beginnersfouten. Niet iedereen is nog bekend met de functie en de vereisten van de groene stroken voor fietsers...

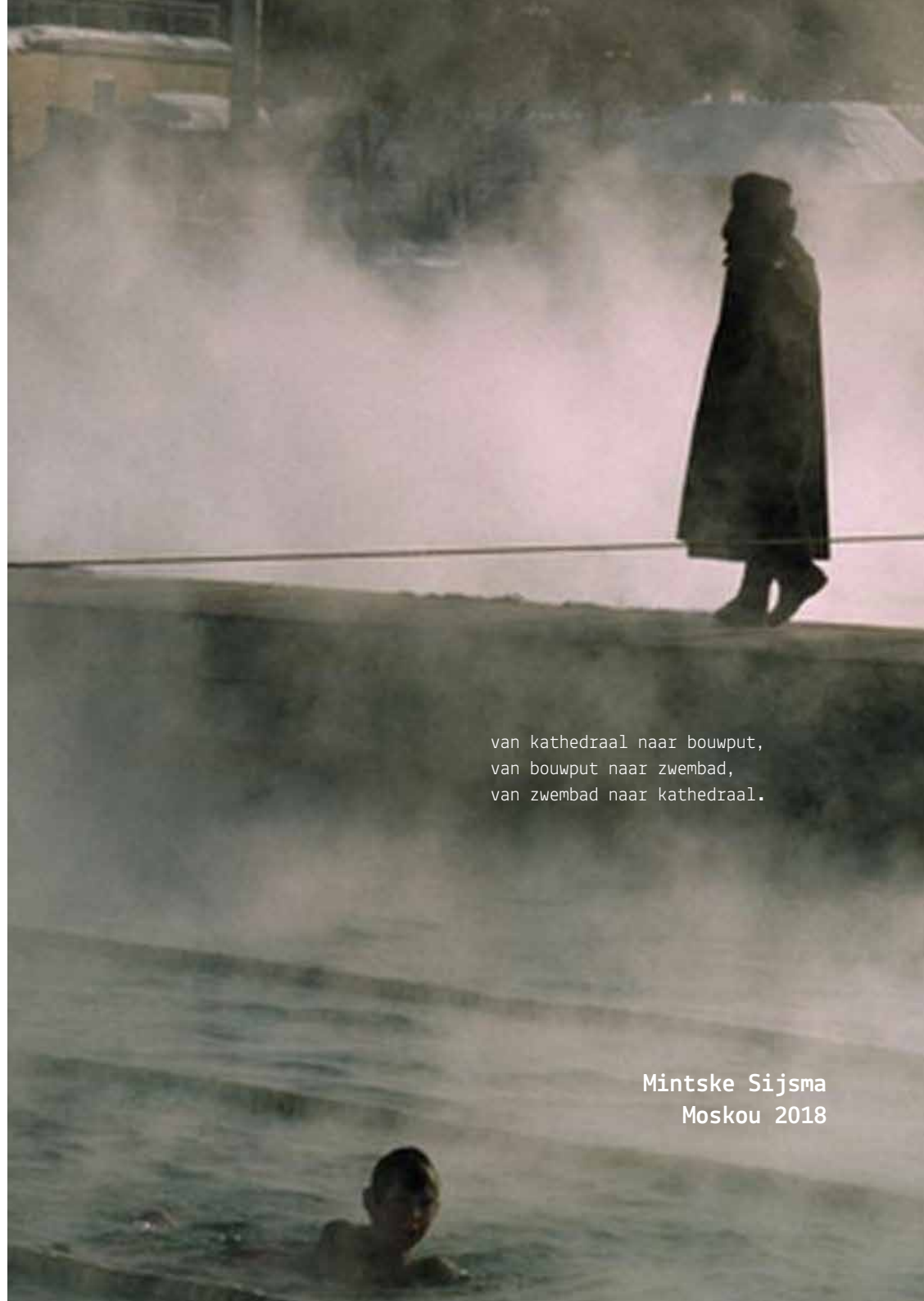

kruispunt voor gevorderde fietsers

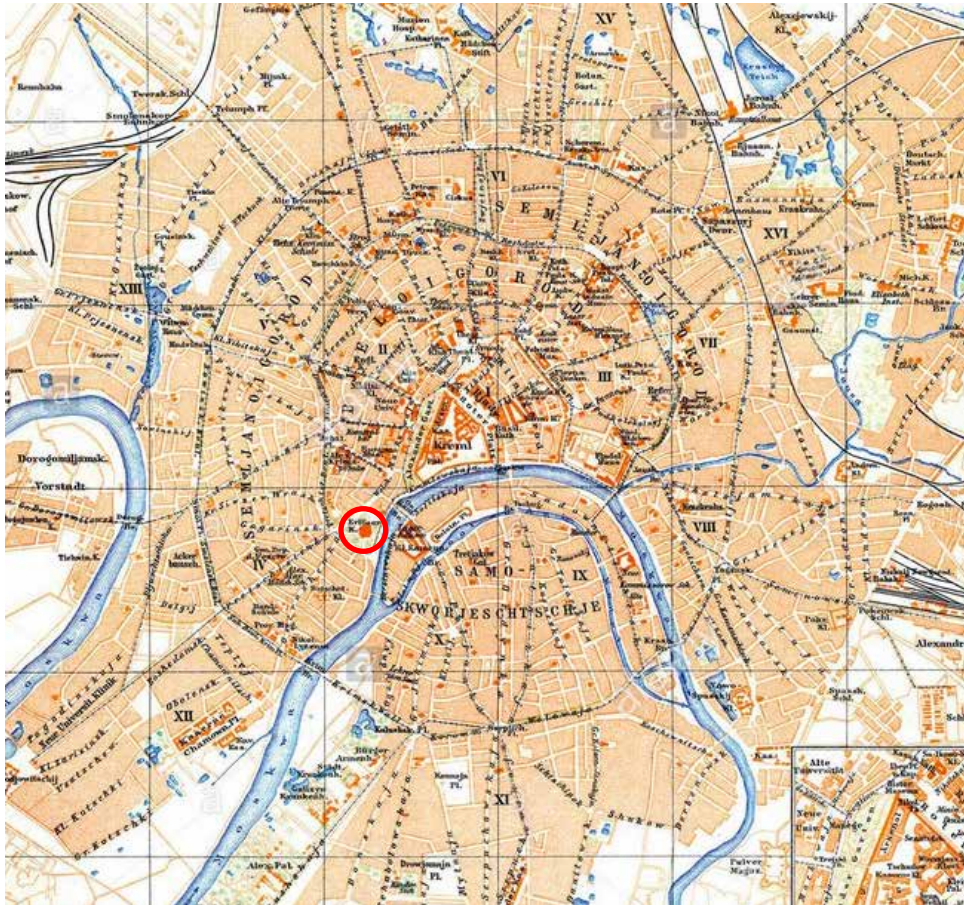
Het kan in Moskou ook mooi!

van kathedraal naar bouwput,
van bouwput naar zwembad,
van zwembad naar kathedraal.

Mintske Sijsma
Moskou 2018

Het verhaal begint en eindigt met religie, de bouw, vernietiging en wederopbouw van de Kathedraal van Christus de Verlosser. Hoe heeft het kunnen gebeuren dat deze iconische kathedraal, de grootste orthodoxe kerk ter wereld, is opgeblazen? Een imposant bouwwerk, belangrijk en kenmerkend voor de stad Moskou.

Het antwoord is dat de kathedraal Jozef Stalin dwars zat. De orthodoxe kerk met de glimmende koepels, op zo'n prominente plek aan de rivier Moskva, naast het Kremlin notabene. Hij had andere plannen, een communistisch bouwwerk voor de boeren en de arbeiders, een eerbetoon aan Lenin en andere communistische helden, een Paleis voor de Sovjets, een plek voor de nieuwe Russische regering.

Een competitie werd in februari 1931 opgestart en voortvarend werd in juli dat jaar werd gestart met de sloop van de kathedraal. De laatste resten werden op bevel van Stalin, die het allemaal niet snel genoeg vond gaan, opgeblazen in december 1931. Enkele priesters die weigerden om de kathedraal te verlaten werden hierdoor gedood. Het duurde een jaar het puin te verwijderen.

De oorspronkelijke kathedraal was in 1812 beloofd door tsaar Alexander I, ter nagedachtenis aan de opoffering van het Russische volk na vertrek van Napoleon uit Moskou. Een kathedraal voor Christus de Verlosser. De eerste instantie gekozen plek bleek echter niet geschikt en het ontwerp uit 1817 niet orthodox genoeg, tenminste, volgens zijn broer Nicolaas I, de opvolger van de tsaar in 1925.

Naar voorbeeld van de Aya Sofia in Constantinopel en op een door de tsaar aangewezen plek dichtbij het Kremlin, begon de bouw pas in 1839 (er stond een nonnenklooster in de weg). In tientallen jaren werd het bouwwerk met de gouden koepels opgebouwd en gedecoreerd, waarna het in 1883 werd ingewijd.

Aan de oever van de rivier Moskva stond en staat de Kathedraal van Christus de Verlosser. Boris Jeltsin is degene die in 1990 opdracht geeft de orthodoxe kerk te herbouwen, volgens oorspronkelijk ontwerpen volledig betaald met behulp van vrijwillige bijdragen. Zowel de bouw als de financiering zijn duister en twijfelachtig. In een record tijd hebben 3.500 bouwvakkers dagen nacht gewerkt aan de wederopbouw. In zes jaar tijd is het oorspronkelijke ontwerp van Christus de Verlosser kathedraal herbouwd en in 2000 met veel bombarie wederom ingewijd.

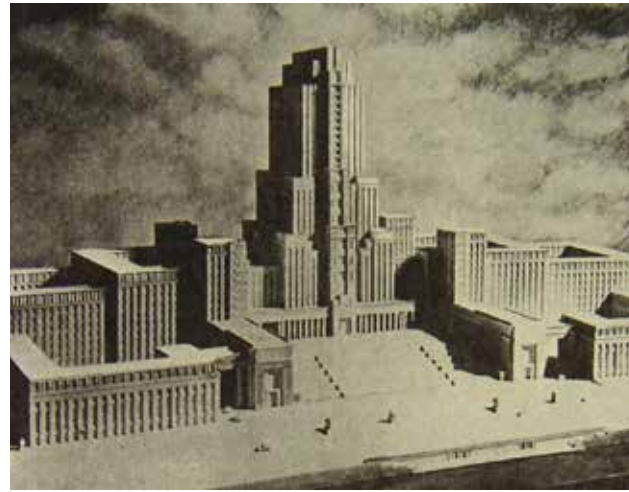
1883

1931

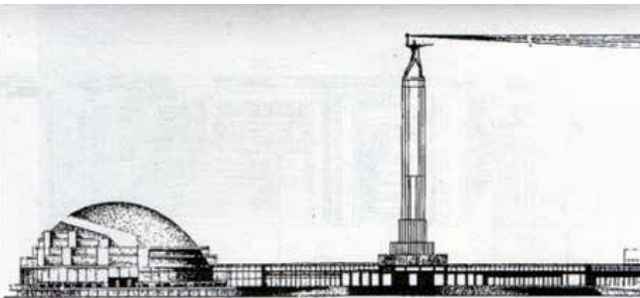

2000

Het verloop van de diverse ronden aan ontwerpwedstrijden voor het prestigieuze Paleis der Sovjets is een verhaal op zich.

In februari 1931 vindt de eerste wedstrijd plaats, die in mei zonder winnaars eindigt. In juli 1931 volgde de tweede, publieke en internationale competitieronde. Dit leverde een totaal van 272 inzendingen op, waaronder 160 architecturale werken. De wedstrijd trok internationale architecten als Le Corbusier, Joseph Urban en Walter Gropius. De jury, met Stalin als sleutelfiguur, was niet tevreden en er werden twee nieuwe, besloten competitieronden gehouden. Voor de derde ronde werden vijftien ontwerpteams uitgenodigd en voor de vierde vijf. Uiteindelijk werd op 10 mei 1933 Boris Iofan's ontwerp tot winnaar uitgeroepen met enkele belangrijke wijzigingen van Stalin in zijn hand. Zo werden twee van de neoclassicistische architecten, Vladimir Shchuko en Vladimir Gelfreikh, voor de uitwerking toegewezen aan Iofan's team. De hoogte werd aangepast van 260 meter tot 415 meter en het iets te bescheiden beeld van de vrije arbeider werd vervangen voor een beeld van Vladimir Lenin dat met een hoogte van 100 meter boven Moskou zou uittorenen.

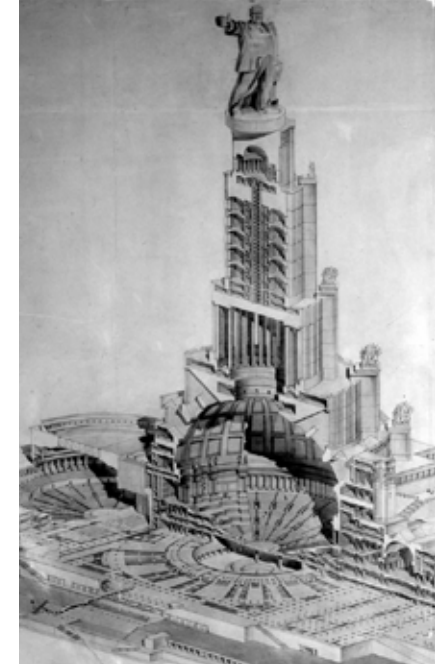

Het ontwerp van het Paleis der Sovjets werd aangepast op basis van Stalin zijn aanwijzingen.

Een bizar groot bouwwerk met als bekroning een 100 meter hoog standbeeld van Vladimir Lenin. De totale hoogte van het gebouw zou 415 meter worden. De grootsheid van dit enorme gebouw werd breed uitgemeten en vergeleken met de Eiffeltoren en de Empire State Building. Het Paleis van de Sovjets zou

In het gebouw was een grote vergaderzaal opgenomen met plek voor 20.000 mensen, ruimte voor kantoren, musea, restaurants en een enorme bibliotheek met een half miljoen boeken. In de tekeningen stonden 148 liften en 62 roltrappen. De basis werd gemaakt van een stalen skelet met 7 cilindervormige hoofdsegmenten die werden gemaakt van marmer, graniet en paarsrode tufsteen. Het beeld van Lenin zou worden vervaardigd van aluminium of ivoor en in de hand van Lenin zou een helikopterplatform worden opgenomen. Het hoofd van Lenin zou volgens onderzoekers trouwens vanwege de hoogte slechts 90 dagen per jaar zichtbaar zijn.

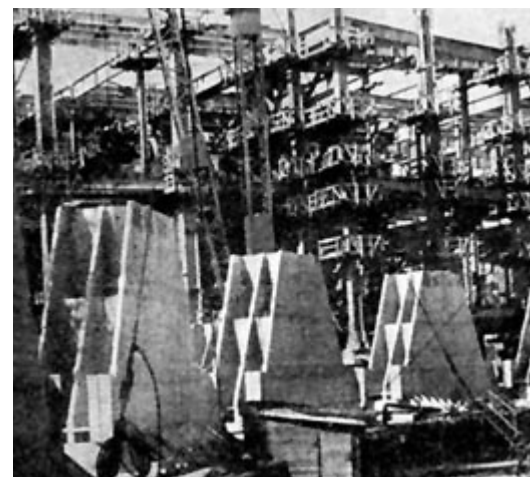
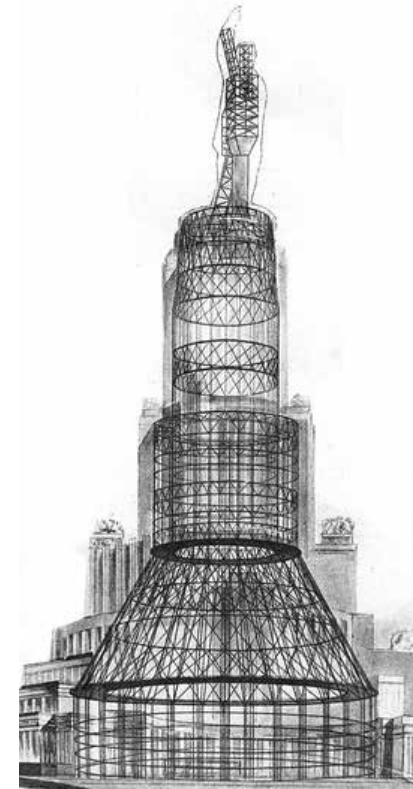
Uiteindelijk is in het jaar 1938 de bouw van gestart van de ca. 140 meter grote betonnen basis van de wolkenkrabber en het stalen skelet van de eerste cilinder.

In de tweede wereldoorlog stagneerde de bouw en in 1942 werd het skelet van de eerste cilinder ontmanteld en gebruikt voor oorlogsdoeleinden. In 1945 wilde Stalin de bouwplannen gewoon hervatten.

De regering besluit pas in 1957, jaren na Stalin zijn dood en in een periode van destalinisatie, te investeren in twee andere regeringsgebouwen en besluit de fundering van het Paleis der Sovjets dan maar jaarrond in gebruik te nemen als zwembad. De bouwplaats had veel last van kwelwater en stond continu onder water, de omvorming naar een openbaar zwembad is daarom, als tijdelijk gebruik van de locatie, niet geheel vreemd.

Inmiddels was ook duidelijk geworden dat een bouwwerk met dergelijke proporties hier technisch onmogelijk bleek, vanwege het opdrukkende kwelwater.

De sloop van de fundering, om in 1994 plaats te maken voor de herbouw van de kathedraal, was een enorme klus door de vier meter dikke betonnen constructie.

Wat een te gekke plek moet dit geweest zijn. De bevroren Moskva rivier, de dik aangeklede badmeesters met bontmutsen, dat, in combinatie met sneeuwballen gooiende kinderen in grote zwembroeken, in het verwarmde water van het Moskva-zwembad, fantastisch.

Op de oever van de rivier Moskva konden de inwoners van Moskou van 1958 tot 1994 het hele jaar zwemmen in een gigantisch, verwarmd openluchtzwembad. Het zwembad, gemaakt op de fundamenteën van het Paleis der Sovjets, hadendoorsnede van 130 meter en was daarmee het grootste buitenzwembad ter wereld.

Nikita Chroestsjov zat met de braakliggende fundamenteën in de maag. Hier zou het prestigieuze Paleis der Sovjets gebouwd worden, de achtste zuster, de droom van Stalin. Daardoor, in een periode van destalinisatie, is uiteindelijk gekozen de plek tijdelijk als zwembad voor het volk te gebruiken. Ondanks deze prachtige herinnering is de geschiedenis van deze plek voor eeuwig beladen, als een wond in de stad.

MOSKOU

of

MOSKOU

maar

MOSKOU

en

MOSKOU

FRANK VAN DER ZANDEN

*.....met Zaryadye Park overschaduwde de grootsheid van het nieuwe Rusland
definitief de grootsheid van het oude Rusland.....*

of

*.....met Zaryadye Park verbindt de grootsheid van het nieuwe Rusland zich
definitief met het oude de grootsheid van het oude Rusland.....*

.....lang niet alles mag.....

maar

.....alles is wel mogelijk.....

.....menselijke maat.....

en

.....mateloosheid.....

